

ÖZET: Devlet memurunun bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yerleşim yerinde bulunan sağlık hizmeti sunucularında yatarak tedavileri sırasında veya yerleşim yeri dışına refakatli sevki durumunda memura izin verilip verilmeyeceği hk.(13/05/2016 2961)

Devlet memurunun bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yerleşim yerinde bulunan sağlık hizmeti sunucularında yatarak tedavileri sırasında veya yerleşim yeri dışına refakatli sevki durumunda memura izin verilip verilmeyeceği hususunda görüş talep eden ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin son fıkrasında; "Ayrıca, memurun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, üç aya kadar izin verilir. Gerektiğinde bu süre bir katına kadar uzatılır." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 29/10/2011 tarihli ve 28099 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"in 10 uncu maddesinde;

"1) Memurlara 657 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin son fıkrası uyarınca izin verilebilmesi için memurun; a) Bakmakla yükümlü olduğu ana, baba, eş ve çocuklarından birinin, b) Bakmakla yükümlü olmamakla birlikte refakat edilmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocuklarıyla kardeşlerinden birinin, ağır bir kaza geçirdiğinin veya tedavisi uzun süren bir hastalığı bulunduğunun sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi zorunludur.

(2) Birinci fıkra çerçevesinde düzenlenecek ve refakat sebebiyle izin verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda; refakati gerektiren tıbbî sebepler, refakat edilmediği takdirde hayatî tehlike bulunup bulunmadığı, sürekli ve yakın bakım gerekip gerekmediği, üç ayı geçmeyecek şekilde refakat süresi ve varsa refakatçinin sahip olması gereken özel nitelikler yer alır. Gerekli görülmesi hâlinde üç aylık süre aynı koşullarda bir katma kadar uzatılır.

(3) Aynı kişiyle ilgili olarak aynı dönemde birden fazla memur refakat izni kullanamaz.

(4) Aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak verilecek refakat izninin toplam süresi altı ayı geçemez.

(5) İzin süresi içinde refakati gerektiren durumun ortadan kalkması hâlinde memur iznin bitmesini beklemeksizin göreve başlar. Bu durumda veya izin süresinin bitiminde, göreve başlamayan memurlar izinsiz ve özürsüz olarak görevlerini terk etmiş sayılarak haklarında 657 sayılı Kanun ve özel kanunların ilgili hükümlerine göre işlem yapılır.

(6) Refakat izni kullanılırken memurun aylık ve özlük hakları korunur." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun"Yol gideri, gündelik ve refakatçi giderleri" başlıklı 65 inci maddesinde; "Hekimin veya dış hekiminin muayene veya tedavi sonrası tıbben göreceği lüzum üzerine genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden yararlanmaları için muayene ve tedavi edildikleri yerleşim yeri dışına yapılan sevkinde, ayakta tedavilerde kendisinin ve bir kişi ile sınırlı olmak üzere refakatçisinin gidiş ve dönüş yol gideri ve gündelikleri; yatarak tedavilerde ise gidiş ve dönüş tarihleri için gündelikleri ile yol gideri Kurumca karşılanır. Kurum gerekli gördüğü hallerde bu fıkra gereğince kişilerin ulaşım hizmetlerini, hizmet satın alma ve kiralama gibi usullerle temin etmeye yetkilidir. Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yatarak tedavileri sırasında, hekimin

veya diş hekiminin tıbben göreceği lüzum üzerine yanında kalan refakatçinin yatak ve yemek giderleri bir kişi ile sınırlı olmak üzere Kurumca karşılanır.

Yurt içinde veya yurt dışına yapılan sevkler nedeniyle ödenecek gündelik, yol, yatak ve yemek giderlerinin tutarı 72 nci maddede belirtilen Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu tarafından belirlenir. Sürekli iř göremezlik veya malllk durumlarının tespiti, kontrolü veya periyodik sağlık muayenesi amacıyla yapılan sağlık hizmeti giderleri ile yol ve gündelik giderleri de bu madde hükümlerine göre ödenir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usl ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

5510 sayılı Kanunun 65 inci maddesinde genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden yararlanmaları için muayene ve tedavi edildikleri yerleşim yeri dışına yapılan sevkinde, ayakta tedavilerde kendisinin ve bir kişi ile sınırlı olmak üzere refakatçisinin gidiş ve dönüş yol gideri ve gündelikleri; yatarak tedavilerde ise gidiş ve dönüş tarihleri için gündelikleri ile yol giderinin Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanacağı belirtilmektedir. Ayrıca, aynı maddede genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yatarak tedavileri sırasında, hekimin veya diş hekiminin tıbben göreceği lüzum üzerine yanında kalan refakatçinin yatak ve yemek giderlerinin bir kişi ile sınırlı olmak üzere adı geçen Kurumca karşılanacağı ifade edilmektedir.

Öte yandan, ilgi yazıda 11/8/1973 tarihli ve 14622 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin 27 inci maddesinde yer alan bir hükümden bahsedilmektedir. Bilindiği üzere, mezkur Yönetmeliğin tedavi yardımına ilişkin maddelerine dayanak teşkil eden 657 sayılı Kanunun 209 uncu maddesi 5510 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi ile yürürlükten kaldırılmış olup, Devlet memurlarına sağlanan tedavi yardımına ilişkin düzenlemeler 5510 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayalı olarak yürürlüğe konulan ikincil mevzuatta yer verilmiştir. Bu nedenle, yürürlükten kalkmış olmamakla birlikte halen Yönetmeliğin mevcut halinde yer alan tedavi yardımına ilişkin düzenlemelerin uygulanma kabiliyeti bulunmamaktadır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

- 657 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin son fıkrasına göre Devlet memurlarının bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, üç aya kadar refakat izni verileceği,

- Devlet memurunun bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden yararlanmaları için muayene ve tedavi edildikleri yerleşim yeri dışına sevkini yapılması halinde söz konusu kişilere refakat eden Devlet memuruna, 657 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin son fıkrası ile Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 10 uncu maddesinde yer alan şartları taşınması ve bu durumun adı geçen Yönetmelik hükmüne uygun olarak alınacak sağlık kurulu raporu ile belgelendirmesi halinde mezkur Kanun hükmü çerçevesinde refakat izni verileceği,

- 657 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin son fıkrasında belirtilen haller dışında Devlet memurunun bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden yararlanmaları için muayene ve tedavi edildikleri yerleşim yeri dışına sevkini yapılması halinde refakatçi olan Devlet memuruna 5510 sayılı Kanunun 65 inci maddesine göre gündelik ve yol giderleri ödenmekle birlikte söz konusu durumda olan Devlet memurunun izinli veya görevli sayılacağına ilişkin bir hükmün 5510 sayılı Kanun ile 657 sayılı Kanunda yer almaması sebebiyle, muayene ve tedavi edildikleri yerleşim yeri dışına sevk

edilen bakmakla yükümlü olduğu kişilere refakat eden Devlet memurunun izinli veya görevli sayılmasının mümkün bulunmadığı,

- 657 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin son fıkrasında belirtilen haller dışında bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmeti sunucularında yatarak tedavi edilmeleri sırasında refakatçi olan Devlet memuruna 5510 sayılı Kanunun 65 inci maddesine göre yatak ve yemek giderleri ödenmekle birlikte, söz konusu durumda olan Devlet memurunun izinli veya görevli sayılacağına ilişkin bir hükmün 5510 sayılı Kanun ile 657 sayılı Kanunda yer almaması sebebiyle, sadece "Refakati uygundur." veya "Refakate ihtiyacı vardır" gibi ifadeleri içeren tek hekim veya sağlık kurulu raporlarına istinaden memura refakat sebebiyle izin verilemeyeceği, mütalaa edilmektedir.